



REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 21 Ocak 2013
Nr. Ref.: RK 349/13

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Başvuru No: KI65/11

Başvurucu

Holding Corporation “Emin Duraku”

Kosova Yüksek Mahkemesi Özel Dairesi’nin Kosova Emanet Ajansı’na ilişkin SCC-0041 sayı ve 27 Nisan 2011 tarihli emirnamesi hakkında anayasal denetim başvurusu

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Mahkeme Heyeti:

Enver Hasani, Başkan
Ivan Čukalović, Başkanvekili
Robert Carolan, Üye
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Kadri Kryeziu, Üye
Arta Rama-Hajrizi

Başvurucu:

1. Başvurucu, Yakova mukimi Bay Myrteza Duli tarafından temsil edilen Yakova merkezli Holding Corporation “Emin Duraku”dur.

İtiraz Edilen Karar

2. Başvurucular, kendilerinden tüm evrakın İngilizce tercümesinin sağlanmasını gerektiren Kosova Yüksek Mahkemesi Özel Dairesi'nin (bundan sonra: Özel Daire) Kosova Emanet Ajansı'na ilişkin SCC-0041 sayı ve 27 Nisan 2011 tarihli emirnamesine itiraz etmişlerdir.
3. Başvurucu bu şekilde 2002/13 sayılı Kosova Yüksek Mahkemesi Özel Dairesi'nin kuruluşuna ilişkin UNMIK Yönetmeliği'nin uygulanması hakkında 2006/17 sayılı UNMIK Genelgesi'nin değiştirilmesine ilişkin 2008/6 sayılı UNMIK Genelgesi'nin (bundan sonra: 2008/6 sayılı UNMIK Genelgesi) 25.7 fıkrasına itiraz etmiştir.

Başvurunun Konusu

4. Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi'ne (bundan sonra: Mahkeme) yapılan başvurunun konusu, 2008/6 sayılı UNMIK Genelgesi'nin 25.7 fıkrası uyarınca Kosova Yüksek Mahkemesi Özel Dairesi'nin Kosova Emanet Ajansı'na ilişkin SCC-0041 sayı ve 27 Nisan 2011 tarihli emirnamesidir.
5. Başvurucu Anayasa'nın 41. maddesi ve AİHS'nin 41. maddesi uyarınca 20.000 avro tazminat ödenmesini talep etmiştir.

İlgili Hukuk

6. Anayasa'nın 113.7 fıkrası, 03/L-121 sayı ve 15 Ocak 2009 tarihli Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın (bundan sonra: "Yasa") 47. maddesi ve Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra: "İçtüzük") 56.(2) fıkrası.

Başvuru Süreci

7. Başvurucu 9 Mayıs 2011 tarihinde Mahkeme'ye başvurmuştur.
8. Başkan, 17 Ağustos 2011 tarihinde Üye Altay Suroy'u raportör yargıç olarak görevlendirmiştir. Başkan aynı tarihte üyeler Almiro Rodrigues (başkan), Ivan Cukalović ve Enver Hasani'den oluşan Ön İnceleme Heyeti'ni belirlemiştir.
9. Anayasa Mahkemesi Sekreteryası 17 Ağustos 2011 tarihinde Özel Daireye başvurunun yapıldığını bildirmiştir.
10. Mahkeme Sekreteryası 24 Eylül 2012 tarihinde başvurunun Özel Daire'deki davasının hangi aşamada olduğunu hem başvurucuya hem de Özel Daire'ye sormuştur.
11. Başvurucunun temsilcisi 29 Eylül 2012 tarihinde davanın halen Özel Daire'de beklemede olduğunu Mahkeme'ye bildirmiştir.
12. Özel Daire 2 Ekim 2012 tarihinde Mahkeme'ye gönderdiği yazısında başvurunun davasının görüşüleceği duruşmanın 12 Ekim 2012 tarihinde yapılmasına kararlaştırıldığını bildirmiştir.
13. Ön İnceleme Heyeti, 21 Kasım 2012 tarihinde raportör yargıcın raporunu inceledikten sonra Mahkeme Heyeti'ne başvurunun kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuştur.

Olguların Özeti

14. Başvurucu tarafından sunulan ve belgelere dayandırılmış olan olguların şu şekilde özetlenmesi mümkündür:
15. Başvurucu, belirtilmemiş bir tarihte Kosova Özelleştirme Ajansı'na (KÖA) karşı Özel Daire'de dava açmıştır.
16. Özel Daire Yargılama Heyeti 2008/6 sayılı UNMIK Genelgesinin 28.4 fıkrası gereği ve 25.7 fıkrası uyarınca çıkarttığı SCC-0041 sayı ve 27 Nisan 2011 tarihli emirnameyle başvurucudan 7 günlük süre içerisinde yazılan dilekçe ile diğer evrakın tamamının İngilizce tercümesinin sağlanması talep edilmiştir.
17. Başvurucunun temsilcisi, başvurucunun mali ve lojistik imkansızlıklarından dolayı evrak tercümesinin organize edemediği için 7 günlük sürenin uzatılmasını talep etmiştir.
18. Başvurucunun temsilcisi şu gerekçeyi ileri sürerek Genelgeye de itiraz etmiştir: *Anayasa'ya göre Kosova'da Arnavutça resmi dil olup... Genelge diye adlandırılan bir belgenin Anayasa üzerinde olması anlaşılamazdır.*
19. Her halükarda başvurucunun temsilcisi, itiraz ettikleri Genelgenin gereklerini yerine getirme niyetini teyit edip Özel Daire'ye evrakın tercümelerini teslim edeceklerini bildirmiştir.

Başvurucunun İddiaları

20. Başvurucu, 2008/6 sayılı UNMIK Genelgesinin 25.7 fıkrasının Anayasa'nın 5. maddesi [Diller], 7. maddesi [Değerler], 21. maddesi [Genel Esaslar], 23. maddesi [İnsan onuru], 24. maddesi [Kanun önünde Eşitlik], 31. maddesi [Adil ve Tarafsız Yargılanma Hakkı], 102 maddesi [Yargı Sistemi Genel Esasları] ile AİHS'nin 6. maddesi [Adi Yargılanma Hakkı] ve 14. maddesini [Ayrımcılığın Yasaklanması] ihlal ettiğini ileri sürmüştür.
21. Başvurucu, dava tarafının mahkemeye resmi olmayan bir dilde hitap etmesi gerektiğine dair bir uygulamanın dünyanın herhangi bir yerinde olup olmadığını bilmediğini belirtmiştir. Mahkemeye başvuran tarafın kendi imkanlarıyla teslim edilen evrakın resmi dilde olmasına rağmen tercüme edilmesi gereğine ilişkin olgunun temel bir adaletsizlik olduğunu ileri sürmüştür.
22. Dahası başvurucu, Anayasa'nın 53. maddesi ve AİHS'nin 41. maddesi uyarınca kendisinin uğradığını ileri sürdüğü zararların tazminatı olarak Kosova Cumhuriyeti'nden 20.000 avro ödenmesini talep etmiştir.

Başvurunun Kabul Edilirliği

23. Mahkeme, Anayasa'nın 113.7 fıkrası ve Yasa'nın 47.2 fıkrasında belirtildiği şekilde mevcut kanun yollarının tüketilmesi halinde ancak başvurucunun başvurusu hakkında bir kabul edilirlilik kararı verebileceğini hatırlatmak ister. Söz konusu fıkralar şöyledir:

Anayasa'nın 113.7 fıkrası: Yasalarla belirlenen tüm yasal yollar tükendikten sonra bireyler, kamu otoriteleri tarafından kendi bireysel hak ve özgürlükler ihlal edildiğinde dava açma haklarına sahiptirler.

Yasa'nın 47.2 fıkrası: Birey, sadece yasa ile tayin edilen tüm hukuki araçların tükenmiş olması durumundan sonra sözü edilen istemi başlatabilir.

24. Kanun yollarının tüketilmesi kuralının konmasının nedeni, hukuk mahkemeleri dâhil olmak üzere söz konusu otoritelere olası Anayasa ihlalini önleme veya düzeltmeye fırsat vermek olduğunu vurgulamak ister. Bu kural Kosova hukuk sisteminin olası Anayasal hak ihlalleriyle ilgili etkin kanun yolları geliştireceği varsayımından hareketle konulmuştur. (bkz. *KI 41/09 AAB-Riinvest Üniversitesi v. Kosova Hükümeti başvurusu 27 Ocak 2010 tarihli kararı mutatis mutandis, AIHM 25803/94 sayılı Selmouni – Fransa davası 28 Temmuz 1999 tarihli kararı*).
25. Mahkeme mevcut başvuruda başvuruçuların davasının Özel Daire'de 12 Ekim 2012 tarihinde görüşülmek üzere beklemede olduğunu tespit etmiştir.
26. Bu yüzden başvuruçunun Anayasanın 113.7 ile Yasanın 47 (2) maddesinde belirtilen mevcut tüm kanun yollarının tüketilmesine ilişkin koşullarını yerine getirmediği anlaşılmaktadır.
27. İstem 2008/6 sayılı UNMIK Yönetmeliğine ilişkin kısmıyla ilgili olarak Mahkeme, Anayasanın 113.2 maddesine göre, yasaların Anayasaya uygunluğu konusunda ancak yetkili tarafların başvuruda bulunabileceklerini tespit etmiştir. Öyle ki başvuru böyle bir talepte bulunmak için Anayasanın 113.2 maddesine göre yetkili taraf değildir (bkz. *KI34/11 Sami Bunjaku, Kosova Yüksek Mahkemesi Özel Dairesi Mahkeme Heyetinin SCC 10-0079 sayı ve 21 Ocak 2011 tarihli kararının ve Kosova Emanet Ajansı ile ilgili davaları görüşmek ... 2008/6 UNMIK Yönetmeliğinin Anayasaya uygunluğunun başvurusu hakkında 8 Aralık 2011 tarihli kabul edilmezlik kararı*).

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasa Mahkemesi, Anayasa'nın 113.7 fıkrası ve İçtüzüğü'nün 36. kuralı uyarınca oybirliğiyle:

- I. Başvurunun kabul edilmez olarak reddine karar vermiştir.
- II. Karar Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın 20.4 fıkrası uyarınca taraflara bildirilip Resmi Gazete'de yayımlanır.
- III. İşbu karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Altay Suroy, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza